Указ про «дозвіл» параду в Москві: межа між політикою, психологічною війною і державною клоунадою

Віктор БЕДЬ,
голова Всеукраїнського товариства
борців за незалежність України у XX столітті,
народний депутат України першого скликання

м. Ужгород,
9 травня 2026 р.

8 травня 2026 року Президент України Володимир Зеленський підписав указ щодо «проведення параду 9 травня в Москві», який був офіційно оприлюднений на сайті Президента України. Сам факт появи такого документа вже викликав неоднозначну реакцію — від сміху, подиву до обурення. І проблема тут не лише у формі чи емоційному сприйнятті. Проблема значно глибша — державницька, правова, психологічна, дипломатична та стратегічна.

В умовах повномасштабної війни, коли Україна щоденно втрачає військових і мирних громадян, коли Російська Федерація продовжує масові ракетні та дронові удари, коли фронт перебуває у стані постійної ескалації, поява подібного указу виглядає не як прояв сильної державної політики, а як небезпечне змішування офіційної влади з елементами політичного шоу та психологічної імпровізації.

Правовий аспект: чи відповідає це статусу указу Президента?

Указ Президента України — це не допис у соціальних мережах, не стендап і не політичний мем. Це офіційний акт глави держави, який має відповідати Конституції України, законам, принципам державного управління та міжнародної відповідальності.

Президент України не має конституційних повноважень «дозволяти» чи «забороняти» проведення військових парадів у столиці іншої держави. Подібна форма подачі документа створює небезпечний прецедент девальвації самого інституту президентського указу.

У мирний час це могло б виглядати як невдалий політичний жарт. Але у час великої російсько-української війни це вже питання державної відповідальності.

Фактично відбулося змішування:

- офіційного державного документа;
- психологічної інформаційної операції;
- політичної сатири;
- персоналізованого політичного стилю.

Для держави, яка воює за виживання, така підміна понять є небезпечною.

Якщо ж у межах міжнародної дипломатії, гуманітарних домовленостей або тимчасових тактичних рішень справді існувала необхідність забезпечення локального режиму тиші чи тимчасового невикористання окремих видів озброєння на певному напрямку, то це мало реалізовуватися зовсім в іншій формі.

У подібних випадках професійна державна та військова практика передбачає не публічний «жартівливий» указ Президента України, а закриту службову директиву Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України або відповідне бойове розпорядження військового командування, які у встановленому порядку доводяться до військ для виконання.

Саме такий підхід:

- відповідав би воєнному часу;
- не девальвував би інститут президентського указу;
- не створював би міжнародних політичних двозначностей;
- не виглядав би як елемент політичної клоунади;

- не створював би інформаційного подарунка для російської пропаганди.

Психологічно-політичний аспект: удар по самолюбству Путіна

Російський диктатор Володимир Путін — це людина з імперським, реваншистським та глибоко травмованим типом політичної психології. Його система мислення побудована на:

- культі сили;
- символізмі;
- приниженні противника;
- демонстрації власної величі;
- мстивості.

Тому будь-яке публічне приниження чи висміювання з боку офіційного Києва, особливо оформлене у формі державного акту, майже гарантовано формує у Кремлі бажання відповісти жорстко й показово.

І тут виникає головне питання: чи варто було заради короткочасного інформаційного ефекту створювати додатковий психологічний подразник для людини, яка має доступ до тисяч ракет, дронів та стратегічної авіації?

На жаль, історія цієї війни вже неодноразово показувала: Путін дуже часто відповідає нераціонально, емоційно і криваво.

Тому після завершення московського параду ризик масштабних ударів по Україні об’єктивно зростав.

Особливо небезпечним є і те, що даний указ Президента України фактично — незалежно від справжніх намірів його авторів — створив елемент публічної політичної легалізації самого московського військового параду. Адже на цьому параді світові демонструвалися і прославлялися вже не лише історичні події Другої світової війни та перемога над нацизмом. Насправді центральними символами цього дійства стали:

- військовий злочинець Володимир Путін;
- його авторитарний і злочинний режим;
- російські окупаційні війська;
- учасники агресії проти України;
- так звана «спеціальна військова операція», яка в реальності є широкомасштабною російсько-українською війною, актом агресії,

окупації та міжнародного злочину проти Української держави й українського народу.

І саме тому будь-які офіційні дії української влади, які бодай опосередковано можуть створювати враження нейтральності, погодження, «дозволу» чи символічного супроводу такого параду, є політично, морально та інформаційно вкрай небезпечними і небажаними.

Фактор Трампа: небезпечне поглиблення недовіри

Окремою проблемою є міжнародний вимір.

Дональд Трамп — людина з надзвичайно складною, амбітною та емоційною політичною психологією. Його стиль — це персоналізація політики, самолюбство, образливість і прагнення домінування.

У ситуації, коли:

- Дональд Трамп намагається демонструвати себе як «миротворця»;
- його адміністрація й так має суперечливе ставлення до Зеленського;
- в американських політичних колах існує втома від війни;

— подібний указ міг бути сприйнятий як:

- насмішка;
- політична легковажність;
- недоречна клоунада;
- демонстрація несерйозності української влади.

А це вже не питання емоцій. Це питання:

- постачання зброї;
- ППО;
- фінансування;
- санкційної політики;
- міжнародної підтримки України.

Україна не має права втрачати стратегічних союзників через емоційні політичні експерименти.

Війна — не сцена для політичного театру

Найнебезпечніше у цій історії — поступове стирання межі між:

- реальною державною політикою;

- медійною політикою;
- шоу;
- психологічним епатажем.

Україна переможе не жартами. Не мемами. Не інформаційними трюками.

Україна вистоїть лише:

- сильною армією;
- ефективною дипломатією;
- стратегічною міжнародною політикою;
- технологічною перевагою;
- економічною стійкістю;
- внутрішньою єдністю;
- відповідальністю державної влади.

Так, обмін полоненими «1000 на 1000» є надзвичайно важливим гуманітарним досягненням. Але саме це і є приклад справжньої політики та дипломатії. Такі речі не потребують клоунади чи політичного театру.

Навпаки — вони потребують максимальної серйозності, професійності та державної гідності.

Стратегічний висновок

В умовах війни президент України має бути:

- главою держави;
- верховним головнокомандувачем;
- стратегом;
- кризовим менеджером;
- символом державної зрілості.

Будь-які дії, які можуть виглядати як політичний перформанс на офіційному рівні, особливо у формі президентських указів, є небезпечними, шкідливими та непотрібними для держави.

Бо сьогодні Україна воює не лише за території. Україна воює за:

- довіру світу;
- власну суб’єктність;
- міжнародну підтримку;
- право бути серйозною державою.

І саме тому державна політика повинна бути:

- відповідальною;
- виваженою;
- сильною;
- стратегічною;
- без клоунади у час національної трагедії й війни.

Українська нація заслуговує не на політичний театр. Українська нація заслуговує на державну мудрість.